

بررسی حدود و روش های مداخله طرح معماری و سایر مقررات ملی ساختمان در آئین نامه ۲۸۰۰

محمد رضا تقوی بجنوردی، کارشناس ارشد معماری و شهرسازی

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی نیشابور

چکیده:

در مقدمه آئین نامه ۲۸۰۰، مخاطب این استاندارد کلیه مهندسين ساختمان می باشند. بدیهی است که نادیده انگاشتن نقش مهندسان معمار و در همان حال عدم تعهد آنها به این آئین نامه نارواست. تطبیق ایده ها و اصالت طرح معماری در ساختمان بر رفتار سازه ها در مقابل نیروهای وارده از جمله زلزله همواره از دغدغه های معماران بوده است. تصور این امر که غالباً طراحی معماری متضاد با طراحی سازه بر اساس آئین نامه های موجود است، چالشی است که در بیشتر اوقات متخصصین معمار و سازه را رو در روی یکدیگر قرار می دهد. در این میان چنین به نظر می رسد که الزامات سایر مباحث مقررات ملی معماری از جمله مباحث عایق بندی های حرارتی و صوتی در برخی موارد خصوصاً سبک سازی - که از اصول اولیه مقابله با زلزله در ساختمان است - با شرایط ساخت و ساز موجود باعث بروز برخی مشکلات در صنعت ساختمان سازی ایران می گردد.

این مقاله در پی آن است که در بحث توصیه های طراحی معماری و شکل ساختمان ها از دیدگاه معماران به بررسی دغدغه های طراحی معماری نیز پرداخته شود و با نگرش به تحول ساختاری که در ارائه فرم های معماری در سایر نقاط جهان اتفاق افتاده است و در عین حال رعایت اصول ضوابط طراحی ساختمان ها در مقابله با زلزله را نیز در بر می گیرد، به تغییراتی در حدود دامنه طراحی معماری و روش های نوین آن بپردازد. این بررسی شاید بتواند علاوه بر آن که نگرانی معماران را از محدودیت ارائه طرح های شان در انطباق با ضوابط آئین نامه ۲۸۰۰ بکاهد، مهندسان و طراحان سازه را نیز به ارائه راهکارهایی جهت انعطاف بیشتر این آئین نامه - در عین رعایت حدود و ضوابط آن - بنماید.

در ادامه با بررسی سایر مباحث مقررات ملی ساختمان که بعضاً لازم الاجرا نیز گردیده است به دنبال روشی برای همپوشانی این مباحث - که بیشتر در حوزه حرفه ای متخصصان معمار قرار می گیرد - با آئین نامه ۲۸۰۰ خواهیم بود. آنچه مسلم است بخش عمده ای از این قسمت به ارائه پیشنهادهایی در خصوص تغییر مصالح تک-منظوره موجود به مصالح چند وجهی و اصولاً نوع نگرش به مصالح سازه ای و غیر سازه ای که در عین سبکی و مقاومت بالا کارایی خود را در رعایت سایر الزامات آئین نامه های دیگر نشان دهند، خواهیم رسید.

کلید واژه: اصالت طرح، همپوشانی آئین نامه، کاهش جرم، رفتار مصالح ساختمانی